

16/12/2014

מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' ארנון אפק

מנכ"לית משרד האוצר, יעל אנדורן

ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו

הנדון: קריסת מערכת הבריאות בישראל

שלום רב,

פרויקט "מכתבים לבריאות" הוא יוזמה פרטית של אנשים המבקשים להעלות על הכתב את סיפוריהם האישיים, כדי לחלוק עמכם את התלאות והמצוקה שנגרמו להם בשל חוסר יכולתה של מערכת הבריאות להעניק להם טיפול הולם. במכתבים אלה נפרש בפניכם את הסיפורים הכואבים מבתי החולים, המרפאות, מוקדי החירום ושאר הנציגויות שנמצאות בתחום אחריותו של משרד הבריאות. אנו תקווה שהשיתוף של סיפורים אלה יעזור לכם להבין את חומרת המצב ולפעול במלוא הנכונות והדחיפות כדי לתקנו.

לפניכם קטע מתוך מכתבו של חיים רייזלר, יו"ר עמותת קר"ן - "קטועי רגליים נלחמים", שנשלח ב-2013 אל שרת הבריאות דאז יעל גרמן, ופורש את ההתדרדרות בשירותי השיקום הניתנים לבעלי נכויות בישראל:

"הנדון: מצב מערכת השיקום במדינת ישראל

נייר עמדה זה נעשה בעזרתו האדיבה של רופא משקם בכיר שחרד למצב הקיים. בעקבות הזילות באיכות השיקום שמקבלים המבוטחים בחוק בריאות ממלכתי, המנוצל לרעה ע"י קופות החולים ובעצימת עין של משרד הבריאות עד כדי הרס של מערך השיקום הרפואי, וגרימת נזק בלתי הפיך למשתקמים.

בעבר הלא רחוק, לפני שנים מועטות הייתה עדיין תחרות חיובית סמויה בין מחלקות השיקום של בי"ח לוינסטין, בי"ח שיבא, בי"ח הר-הצופים, בי"ח בני-ציון, בי"ח פלימן ובי"ח איכילוב.

על מה הייתה התחרות?

על רמה מקצועית, על רמה אקדמית, על איכות הטיפול, על הטמעת שיטות טיפול מתקדמות, על פרסום מחקרים, על הצגת עבודות בכנסים, על מינויים באוניברסיטה. בקיצור, על מי שיהיה יותר טוב ברפואת שיקום והיו טובים רבים. מיותר לחלוטין לציין כי המרוויח מתחרות זאת היה הנכה אשר קיבל רפואת שיקום ברמה הגבוהה ביותר. כואב הלב לראות איך נראים היום המחלקות והצוות הרפואי בחלק מהמקומות שהוזכרו.

רפואה פיזיקאלית ושיקום הנו תחום התמחות ברפואה אשר התגבש במהלך המאה הקודמת לתהליך ההתמחות ברפואת שיקום תוכנית מדעית מאושרת ע"י המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית, תחום התמחות זה מוכר ע"י האוניברסיטאות ומדינת ישראל אף הגדירה את התנאים הנדרשים למתן טיפול שיקומי באשפוז ומי הוא הנכה אשר זכאי לכך. למשרד הבריאות נהלים כתובים המפרטים את

הרכב וגודל הצוות הרפואי והפארה-רפואי על פי מפתח של מחלקה בת 30 מיטות וכן את שטח המחלקה על חדריה השונים והציוד הנדרש לתפעולה ולמתן הטיפולים השונים. מן הסתם, קיים גם תעריף של יום אשפוז במחלקה לשיקום אשר נגזר מהעלויות לתפעול מחלקה לשיקום באשפוז.

לצער כיום מחלקת השיקום האורתופדי בבית החולים לוינשטיין עומדת לפני חיסול במודע ומחוסר תשומת לב של מנהל ביה"ח ומאי מינוי רופאים משקמים לאחר פרישתו של פרופסור איסקוב אלי כנראה אף מחוסר תקציבים ומהוראה מגבוה שבי"ח תל השומר יקבל קדימות בהפניית משתקמים לשיקום, יש לציין שבית לוינשטיין טיפל במשתקמים מורכבים מכל חלקי הארץ ועמד בסטנדרטים הגבוהים ביותר וכיום מפעל חיים של 40 שנה עומד בסכנת סגירה ולמשרד הבריאות הפתרונים.

כמו כן קיימות כיום שתי בעיות חמורות הקשורות זו בזו. האחת: סכנת ההכחדה המרחפת על רפואת השיקום כחלק ממגוון ההתמחויות ברפואה העומדות בארץ לרשותו של הנכה בהשתקמותו. השנייה: הונאת הנכים והציבור בקנה מידה ארצי ובהסכמה בשתיקה של הנהלת משרד הבריאות. חלק מהנכים אשר משתחררים ממחלקת אשפוז בבי"ח כללי מקבלים המלצה מרופא המחלקה על המשך שיקום באשפוז.

ממש בשנים האחרונות התפתחה מגמה של הפניית נכים אלו למקומות אשר אינם מסוגלים לתת את הטיפול הנדרש. במילים אחרות, בניגוד להמלצת הרופא המטפל, הנכה נשלח למחלקה אשר איננה עומדת בקריטריונים שקבע משרד הבריאות לצורך מתן טיפול שיקומי באשפוז.

היריעה קצרה מלתאר את כל אותם נכים אשר התגלגלו לכל מיני מוסדות אשר קהילת הרופאים והפארה-רפואיים אינם מכירים ולא שמעו עליהם מעולם. בעת השחרור מבי"ח הכללי, נכים ובני משפחתם מקבלים הסברים שקריים ואולטימטום חד-משמעי אשר לא משאיר בידם ברירה והם נכנעים ונותנים הסכמתם להמשך טיפול במוסד שלא מתאים למצב הרפואי. התופעה הזו קיימת במיוחד בחתך הסוציו-אקונומי הנמוך, עולים חדשים ממזרח אירופה וכן מאתיאופיה ומעוטי היכולת אשר מרוצים מעצם העברתם לשיקום, ולא הביתה ללא כל שיקום מקצועי מוכר, ולא חסרים מקרים כאלו גם. מיותר לציין שנכים אלו אינם מכירים את זכויותיהם ובהוואה הגדולה משתתפים כולם, ואנו כוללים את הקופה המבטחת, הרופא המשחרר והעובדת הסוציאלית המעורבת במקרה.

הסיבה היחידה לתופעה שלילית זאת מדהימה בפשטותה. תקציב – כסף! כדי לתת לנכה טיפול רפואי לצורך שיקומו באשפוז, יש לשלם כסף, וחובה על מקבלי ההחלטות והאחראים על התקציב לדאוג למימון הכספי של שיקומו של הנכה, הרופאים והפארה-רפואיים. אמנם מדובר באנשי מקצוע טובים אך ברגע האמת, רופאים רבים ישתפו פעולה ויקנו עבור הנכה את הטיפול השיקומי הזול ביותר הקיים בשוק. ככה זה עובד בתקופה האחרונה וכנראה שזה יהיה גרוע יותר בעתיד הקרוב.

הכתובת כבר על הקיר, פחות ופחות חולים מקבלים את ההתחייבות הכספית מחברת הביטוח הרפואי שלהם כדי להתאשפז במחלקת שיקום העומדת בדרישות משרד הבריאות. מגמה זו תביא בסופו של דבר לגרימת מזקים בלתי הפיכים לנכים שיהפכו לנטל כבד על החברה ומשפחתם ולהוצאות כפולות ומכופלות ול"יבוש" מחלקות השיקום הקיימות. ייסגרו גם מחלקות הנותנות לרופאים את ההתמחות בשיקום, מספר המומחים בשיקום יקטן ובסופו של תהליך המקצוע שיקום אורתופדי יכחד.

אין בידינו אמצעי לחץ. אין לנו במה לאיים. אין לנו צבא גדול וחיילינו לא מסוגלים לצעוד אם לא יעזרו לנו, לא נוכל לעזור לנכים להשתקם ולחזור לתפקד בחברה כאחד האדם. אנו קוראים למשרד הבריאות לכנס בדחיפות את המומחים בתחום רפואת השיקום, את אלו שממנים את אשפוזם של הנכים במחלקות שיקום ואת אלו אשר אמונים להגן ולשמור על זכויותיהם של הנכים. רק פעולה מהירה ותקיפה יכולה עדיין לעצור את תהליך ההפרטה ומגמת הזילות של רפואת השיקום לה זקוק הנכה כל יום כאוויר לנשימה וכמזור לתחלואיו.

מאז שנת 1976 לא עודכנה מערכת התקינה הקובעת את מספרי הרופאים, האחיות, מיטות האשפוז ואמצעים חיוניים נוספים בבתי החולים ובמרפאות. משנה זו ועד התקופה הנוכחית,

אוכלוסיית ישראל גדלה מ-3.5 מיליון איש ליותר מ-8 מיליון. כל ההבטחות להוסיף תקנים לאנשי צוות ומיטות אשפוז טורפדו בשל חוק ההסדרים ולא מומשו. מסקנות ועדת גרמן משנת 2014 לא ימומשו אף הן, עקב פיזור הכנסת והממשלה וקיום הבחירות מוקדם מהצפוי.

ממשלות ישראל לדורותיהן הזניחו את תיק הבריאות. מערכת הבריאות בישראל כבר לא נמצאת "על סף קריסה", היא קורסת בפועל. כעת האחריות נמצאת בידיכם.

אנו, אזרחיות ואזרחי ישראל הסובלים מדי יום כתוצאה מההזנחה המתמשכת, דורשים להציב את שיקום מערכת הבריאות בראש סדר העדיפויות הלאומי, ולייחס לתקציב ולקשיי התפעול של מערכת הבריאות את אותה מידת חשיבות שמוענקים לתקציב ולקשיים של מערכת הביטחון. ההגנה על חייהם של אזרחי המדינה כוללת לא רק פעילות צבאית, אלא גם את השמירה על תפקודן התקין של מערכות מצילות חיים, מאריכות חיים ותומכות באיכות החיים. אנו נמשיך להזכיר לכם ולהפציר בכם להתגייס למטרה, עד שנראה שינוי לטובה מיושם בפועל.

בציפייה ובתקווה לטיפולכם המיידי,

צוות "מכתבים לבריאות"

העתקים:

חברי ועדת העבודה, הרווחה והבריאות בכנסת